

PASTORALNA LITURGIKA

Za one, koji liturgiju smatraju kao skup ceremonija i crkvenih zakona, što sređuju javno bogoštovlje Crkve, liturgijska je znanost dio crkvenog prava. U njoj su povijest i sadašnji život obuhvaćeni samo toliko koliko služe, da se upoznaju rubricistički zakoni bogoštovlja. Pred pedesetak godina liturgijska se znanost skoro isključivo ovako shvaćala.

Usprkos sadašnje svjetske raširenosti liturgijskog pokreta i usprkos javnog negodovanja, što ga je enciklika "Mediator Dei" (v. Vjesnik djak. bisk. 1955, str. 28) izrazila prema ovom shvaćanju, i u samim crkvenim krugovima nipošto nisu rijetki oni, koji ostaju privrženi ovakvom shvaćanju liturgije. Poznavanje rubrika je doista vrlo potrebno, ali ograničiti liturgiju na same rubrike znači zatvarati oči pred svjetlošću. Na sreću su sve rijedji oni, koji tako misle.

Pred nekih tridesetak godina nastala je jaka reakcija protiv ovakvom samovoljnom ograničenju. Reagiralo se u dvostrukom pravcu. U prvom redu se proširio predmet liturgijske znanosti. Liturgika više ne obradjuje same rubrike i ceremonije, već i liturgijske predmete, čine i blagdane. U drugom se redu nastoji iznijeti povijesni razvitak svih liturgijskih stvari od njihova postanka do danas. Nekada se dakle liturgijska znanost smatrala kao rubricistika, a iza toga skoro u svim slučajevima kao jednostavna povijest. Ne kao da tu manjka po koji mig prema teološkoj misli i pre

ma duhovno-asketskim vrednotama liturgije, ali većinom je to samo natuknuto, često vrlo ukratko.

Jasno je, da ovakav povijesni način shvaćanja liturgije znači veliki napredak u usporedbi s rubricističkim shvaćanjem. Poznavanje postanka liturgijskog bogatstva sa svim svojim gledištima uvodi nas u pravilno shvaćanje liturgije, kakvu danas proživljavamo. Nastavljanje i usavršavanje ovog povijesnog studija jest temelj, bez kojeg bi bilo smiješno iznositi druga tumačenja liturgije, pa bilo teološka ili mistična.

Nakon svega ovoga u najnovije se doba u proučavanju liturgije osjeća nužna potreba, da se na temelju povijesnog istraživanja liturgije, kad god to stvar traži, nastoji premašiti fazu čisto ili samo prvenstveno povijesnog zanimanja. Sadanja su liturgijska nastojanja okrenuta u tri smjera: u ASKETSKOM smjeru, koji će preko jednostavnog povijesnog shvaćanja znati u liturgiji ubrati plodove pouke i poticaja za duhovni život; u PASTORALNOM smjeru, koji će još više nastojati kršćanski puk opet povratiti liturgiji i liturgiju kršćanskom puku; i konačno u užem TEOLOŠKOM smislu, koji teži da prodube liturgiju u svijetlu konačne misaone sinteze, kakvu joj može dati samo opća sintetična teologija, koju danas nazivamo dogmatikom.

Zadnjih petnaestak godina pastoralno se shvaćanje liturgije sretno razvija i svakog dana sve više raste. Pastoralna je liturgika danas VELIKA DINAMIČNA SNAGA liturgijskog pokreta. Ona je bez sumnje od

njega učinila SVJETSKI POKRET, koji sada duboko zanima ne samo široke slojeve kršćanskog puka, već i sve veći broj svećenika u pastvi i odgovornih hijerarhijskih pastira. Pastoralno nastojanje predstavlja onaj odlučni razlog, koji je proizveo nove i upadne liturgijske reforme.

(Iz uvoda knjige C. Vagaggini OSB, "Il senso teologico della liturgia", Roma 1958).

ZAZIVI PRIGODOM KONGRESA U MUNCHENU

(Izvadak)

Gospodine Isuse Kriste, ti si prvi, posljednji i živi. Tebe, koji si sabrao svoju Crkvu iz svih plemena i naroda, molimo da nam se smiluješ.

Da se dostojiš Crkvu svoju obiljem Duha Svetoga ispuniti, rasvijetliti i ojačati -

Da se dostojiš na svakom mjestu pobuditi vjesnike svoje istine i svjedoke svoje dobrote -

Da se dostojiš pastire svoje Crkve oduševiti u vjernoj i razboritoj revnosti -

Da se dostojiš sve one, koji po cijeloj zemlji zazivlju ime tvoje u ljubavi i bratstvu ujediniti -

Da se dostojiš okupiti ih oko svoga stola i hraniti ih kruhom života -

Da se dostojiš sve nas razveseliti u očekivanju dolaska tvoga kraljevstva -

Tebe molimo, usliši nas !
